

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Inuectiua in Zosimum propter nephariam eius in Constantinum &
Christianos maledicentiam. Caput XLI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

111
 stabili Gentilium superstitione relicta, religionem Christianam amplexatus est, narrat tributum, quod Chryfargyrum dicitur, ab eo primum excogitatum, sancitumq; ut ad quartum quēque annum illud idē pensitaretur. Alijs item infinitis maledictis piū & magnificum Constantinum lacerat. Nam ait eū cum alia nonnulla mala cōtra homines cuiusq; fortunæ & conditionis inuenisse, tū Crispū filium miserandum in modum occidisse, tum Faustam coniugem in balneum extra modum exardescens conclusam, è medio sustulisse. Et cum de tam nefandis cædibus à suis sacerdotibus expiari laboraret, minimeq; quod volebat, consequeretur, (illos enim plane respōdisse, eas nō posse expiari) forte in Aegyptium qui ex Iberia venerat, incidisse, & persuasum ab eo fidem Christiani hominis, vim habere peccati cuiusque tollendi, ea ex animo amplexatum, quæ Aegyptius ipsi tradiderat. Deinde patrio de religione instituto relicto, impietatem, ut iste prædicat, sectari aggressum esse. Quod autem ista omnino falsa sint, mox ostendam: interim ista de Chryfargyro dicta sint.

*intelligit
 sacerdoti
 bus simu
 lachrorū*

Inuectiua in Zosimum propter nephariam eius in Constantinum & Christianos maledicentiam.

Caput XLI.

TV dæmon scelerate & crudelis ajs Constātinum, cum Urbem Romæ parem exstruere constitueret, primum in agro Troadis & Ilij, amplam & illustrem civitatem condere aggreditur: atque fundamentis iactis, muroq; in sublime erecto, vbi Byzātium locum ad eam rem commodiorem repperit, Sic sepsit moenibus, sic urbem antiquam amplificavit, sic splendore illustravit ædificiorum, ut Roma, quæ pedetentim, multorum annorum spatio, creverat, non multo videretur inferior. Dicis præterea eū populo Byzantij frumenti congiarium tribuisse: & magnam vim auri his, qui Byzantium commigrabant, ad ædes sibi extruendas largitum. Addis quoque (tuis enim verbis utar) summam rerū, ad Constantium, Constantino iam patre mortuo, mortuis etiam fratribus, rediisse: & Constantium, cum Magnentius & Britannio tyrannidem occuparent,

parent, Britannioni pacem suadere aggressum: atque am-
 bobus exercitibus in vnum coactis orationem habuisse, mi-
 lites redegit in memoriam patris sui in eos liberalitatis
 & magnificentiæ, quo duce multas hostiū copias proflig-
 assent, & à quo amplissimis muneribus donati fu-
 issent. Vt primum verò milites ista audiverant. Bre-
 tannionem veste regali nudarunt, dignitatis gradu spo-
 liatum ad Constantium, velut priuatum deducunt: qui
 certe à Constantio (quem vnà cum patre tantis conuitijs
 confectaris) nihil pertulit incommodi. Quemadmodū
 fieri posset, vt qui tam liberalis tamque magnificus fuisset,
 idem ipse adeo sordibus & parcus existeret, vti tale &
 tam nefandum tributum suis imponeret, equidem peni-
 tus ignoro. Quòd autem neque Faustam, neque Cri-
 spum interemerit, neque ab vllò Aegyptio propterea my-
 sterijs nostræ religionis initiatus sit, audi, quæso, quid Eu-
 sebius cognomine Pamphilus de his rebus scribat: qui
 eodem tempore cum Constantino & Crispo vixit,
 & cum illis multum versatus est. Tu verò ea quæ
 ne audiisti quidem, nedum quæ vera sunt, scribis:
 qui quidem longo tempore post, Arcadio videlicet, &
 Honorio regnantibus, scripsisti, vel post illorum ætatem.
 Eusebius autem in octauo libro historiæ ecclesiasticæ
 scribit hæc hisce ferè verbis.

Non longo temporis interuallo interiecto, imperator *Lib. 8.*

Constantius, qui & vniuersam vitam placidissime institu- *cap. 26.*

erat, & erga subiectos suos benevolentissimè animatus e-

rat, & erga Dei verbum amicissimè affectus, filium suum

ingenuum Constantinum, imperatorem, & augustum

pro se relinquens, communi lege naturæ finem viuendi

fecit. Et paulo infrà: Huius filius Constantinus, sta-

tim vt imperij gubernacula suscepit, imperator sum-

mus, & Augustus cum ab exercitibus, tum multò an-

te ab ipso summo omnium imperatore Deo declaratus,

se paternæ pietatis erga nostræ religionis disciplinam æ-

mulum & imitatore præstitit. Quinetiam sub finem

totius historiæ his verbis vtitur. Constantinus, Max-

Victor, omni pietatis genere ornatus, vnà cum filio *Lib. 10.*

Crispo imperatore Deo Charissimo, & patris rebus in *cap. viii.*

Mm 3 omni-

EVAGR. HISTORIAE

omnibus similis, Orientem in suam redegit potestatem. Non tantum profecto laudis Eusebius, cui post Constantinum vita suppetebat, Crispo tribuisset, si à patre fuisset interfectus. Theodoritus porro scribit Constantinum in ipso extremo æstatis tempore Nicomediae baptismi lauacro tinctum: illudque ad id temporis propterea distulisse, quòd magnopere cupiebat in Iordane fluuio esse baptizatus. At tu, ò nefarie & scelestissime Zosime, ais, ex eo tempore, quo religio Christiana cepta est diuulgari, statum imperii Romani dilapsum esse, & penitus labefactum: quod quidem factum est abs te, vel quòd veterum scripta minimè euolueris, vel quòd erga veritatem malè animo affectus sis. Nam contrarium planè ostenditur, nimirum statum imperii Romani vnà cum fide nostra creuisse. Considera igitur, quæso, quo modo circiter Christi Dei nostri incarnationem complures ex Macedonibus à Romanis subacti fuerint: Albania item, Iberia, Cholchi, & Arabes Romanorum ditioni subiugati: Galli præterea, Germani, & Britanni post centesimam vigesimam tertiam Olympiadem à Caio Casare, magnis & grauibus prælijs deuicti, & quingentæ ciuitates, quas incolebant, imperio Romano, vti ab Historicis proditum est, adiunctæ. Hic Caius primus post Consules solus imperio potitus est, viamque ad monarchiæ decus muniuit, & pro statu reipublicæ populari, & multitudinis arbitrio gubernata, illud imperij genus introduxit. Quod quidem diuinitus factum est, propterea, quòd Christi monarchia breui esset secutura. Iudæa quoque tota, & regiones ei finitimæ imperio Romano adiectæ: adeo vt tum primus census, in quo Christus vnà censeretur, factus sit: adeo vt ipsa Bethleem prophetiæ de se olim edictæ expletionem perspicuè ante omnium oculos statueret. Sic enim de ea à Michæa propheta dictum est: Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda: ex te enim exhibit dux, qui reget populum meum Israel. Post natum Christum, deū nostrū, Aegyptus Romano imperio addita fuit, Augusto Casare (cuius temporibus Christus natus fuit) regnante, qui Antonium & Cleopatram omnino profligauit: hiq; post sibi

Iulij intelligit.

Mich. 5.

sibi ipsi necem consciuere. Quibus extinctis, Cornelius Gallus ab Augusto Cæsare præses Aegypti constitutus est, & post Ptolomæorum occasum, vti tradunt historici, Aegypto præficitur. Quæ autem regiones Persis à Venidio, & Curbulone duce Neronis, à Seuero etiam, Traiano, Caro, Cassio, & Odanatho ex Palmyra, ab Apollonio & alijs denique creptæ, quoties præterea Seleucia, & Ctesiphon captæ, quoties Nisibis nunc ad Romanos, nunc ad Persas translata, & quo pacto Armenia, aliæque gentes finitimæ Romanorum imperio accesserint, tu non aliter atque alij literis prodidisti.

At me propemodum præterissent illa, quæ scribis à Constantino (qui certe nostræ religionis subsidio adiuutus, valde strenue & viriliter imperio Romano præfuit) confecta esse: quinetiam quæ acciderint Iuliano, tuis impijs mysterijs initiato, & quæ tum vulnera reipublicæ reliquerit. Vtrum autem quicquam eorum, quæ prophætæ cecinerunt, vel de mundi fine, vel vtrum principium habuerit, vel exitum sit habiturus, altioris mysterij est, quàm vt in tuam inrelligentiam cadat.

Itaque expendamus, si placet, quemadmodum imperatores, qui gentilium superstitionem propugnabant, & quæ ratione etiam qui Christianæ religionis studio ducebantur, imperandi finem fecerint. An non C. Iulius Cæsar, qui primus imperio solus potiebatur, per dolum occisus, cecidit à vita? An non, deinde quidam milites Cæsum, nepotem Tiberij, gladijs trucidarunt?

*vid. vii.
cap. Sue.
de vita
Tiberij.*

An non Nero à quodam necessario & familiari interemptus fuit? An non Galbas eundem exitum habuit, Otho & Vitellius, qui tres, sedecim duntaxat menses regnarunt? Quid Titum imperatorem commemorem, quem Domitianus, quamuis esset frater illius, veneno sustulit?

Rursus, an non Domitianus misere à Stephano necatus, ex hac luce migravit? Quid ais de Commodò, an non Narcissus illi vitam ademit? Quid Pertinax, quid Iulianus, an non eodẽ mortis genere occubuerunt? Quid Antonius filius Seueri, an non Getæ fratri manus violentas attulit, ipsiq; nõ dissimilis mors à Martiali illata fuit? Quid dicâ de Macrino, an nõ circiter Byzantium instar captiui

vi. Dio.

à suis militibus crudeliter cæsus? Quid Aurelius Antoninus ex Emessa, an non vnà cum matre interemptus? Quid post illum Alexander, an non vnà cum matre eandem peregit fabulam? Quid loquar de Maximino, qui à suo ipsius exercitu mactatus fuit? Aut de Gordiano, qui Philippi insidijs & dolo, à suis iisdem militibus cõfectus, extremum suum diem obiit? Dicit tu, quæso, Zosime, quid Philippo, & post illum Decio obtigent: an non ab hostibus perempti? Adde his Gallum, & Volusianum: an non à suis ipsorum copijs è vita extrusit? Quid Aemilianus, an non in eandem cladem incidit? Quid Valerianus? an non in bello captus à Persis, & ab eisdem in triumpho circumductus? Quid? an non Galieno per dolum occiso, & Carino obtretrato, rerum summa ad Diocletianum redijt: quos Diocletianus, ne simul cum ipso regnarent, è medio sustulit. Post quos Herculius Maximianus, & Maxentius huius filius, & Licinius etiam cum summa turpitudine & ignominia perierunt. At verò ex eo tempore, quo illusterrimus Constantinus imperare cœpit, & urbem extructam, suoque ipsius nuncupatam nomine, Deo dedicavit, circumspice iuxta mecum, quæso, num quispiam in ea urbe imperator, Iuliano eiusdem tecum religionis ritibus iniuncto, tuoque imperatore excepto, vel à suis, vel ab aduersarijs interiit, vel omnino tyrannus quisquam imperatorem debellavit, præter Basiliscum solum, qui quamquam Zenonem expulit imperio, ab eodem tamen profigatus, vitam edidit? Quòd autem ad Valentem attinet, qui Christianos tot affecit incommodis, facile tibi dicenti assentior: de alio enim nulla abs te facta est mentio. Ista quidem nemo putet ab historia ecclesiastica aliena esse, sed cum ad legendum perutilia, tum instituto propterea consentanea, quòd Gẽtiles historici propter malevolentiam rerum gestarum veritatem deprauare conruderint. Verùm iam ad reliquas res ab Anastasio gestas pergamus.

De Chrisotelia, hoc est auri tributo.

Caput XLII.

Quem-

*Vide Cus.
in vita
Cari.*